

Віра КИЯНКА

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних наук ЛНАМ

Тетяна ШАПОВАЛ

викладач-методист Комунального вищого навчального закладу

“Бердичівський медичний коледж”

РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ЯК СКЛАДОВА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** Розглядаються питання ефективного застосування Інтернет ресурсів у навчальному процесі як складової дистанційного навчання, наголошено, що вони суттєво впливають на зміст і методику викладання предмету, висвітлено форми та методи використання різноманітних мультимедійних технологій у вишах як інноваційного методу при вивченні дисципліни, зазначено важливість порталів та Інтернет освітніх сайтів.*

***Ключові слова:** Інтернет, web-сайти, інтерактивна дошка, дистанційне навчання.*

Однією з головних інновацій освіти є впровадження нових педагогічних та інформаційних технологій навчання, що передбачає широке застосування комп'ютерних технологій, Інтернету, прикладних програм, мультимедійних засобів, електронних підручників, які суттєво впливають на зміст і методику викладання у мистецьких вищих навчальних закладах. Застосування цих потужних електронних ресурсів — носіїв інформації дозволяє значною мірою інтенсифікувати й творчо урізноманітнити процес навчання. Він супроводжується використанням персоналізованих форм навчання, зокрема дистанційної, яка за своїм характером є універсальною і базується на використанні широкого спектра традиційних, нових інформаційних, телекомунікаційних технологій. Перехід до інформаційного суспільства вносить зміни в усі сфери життєдіяльності людини, що призводить до зміни вимог, які висуваються до сучасних фахівців, в тому числі мистецтвознавців, медиків тощо. Значне місце в інформаційному забезпеченні належить глобальній мережі Інтернет та її ресурсам. На нашу думку, сучасний фахівець сфери

мистецтва повинен мати достатні знання в області інформатики, знати основи і перспективи розвитку нових інформаційних і комунікаційних технологій, володіти практичними навичками по використанню сучасної обчислювальної техніки, систем зв'язку і передачі інформації, уміти застосовувати інформаційні ресурси Інтернет у професійній діяльності [1, 526].

Інформаційні технології в освіті невід'ємні від педагогічних методик у різних професійних галузях, зокрема менеджменту мистецтва, проектування інтер'єрів, графічного дизайну та інших напрямків професійної освіти. Вдосконалення комп'ютерної техніки, розширення можливостей її застосування в процесі навчання обумовлюють появу нових інформаційних комп'ютерних технологій (ІКТ) навчання. За допомогою сучасних ІКТ стає реальним здобувати освіту не лише в денній традиційній формі навчання, але й дистанційно. Розвиток дистанційного навчання продиктований необхідністю формування гнучкої системи безперервної освіти, що дозволяє творчо активній людині упродовж усього життя вдосконалювати свої професійні знання і навички. Дистанційне навчання ґрунтується на використанні сучасних інформаційних технологій, дозволяє здійснити міждисциплінарні, освітньо-професійні програми доступними різним соціальним групам населення, що відповідно робить його невід'ємною частиною сучасного освітнього простору та відображає суспільні трансформації.

Використання ІКТ при вивченні дисциплін значно підвищує якість подачі матеріалу заняття, мотивацію й ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу та передбачає активну навчальну діяльність викладача та студентів. Використання інформаційно-комунікаційних технологій передбачає використання аудіовізуальних і інтерактивних засобів навчання — програмних засобів (мультимедійних дисків, презентацій, відео-, аудіо- роликів; ресурсів мережі Інтернет, Web-сайтів, порталів для викладачів; персональних комп'ютерів (ПК), аудіо-, відео- апаратури, мультимедійних проекторів, сенсорної (інтерактивної) дошки "SMART Board") [2, 30].

Останніми роками помітно зросла кількість праць, в яких досліджується зростання ефективності навчально-виховного

процесу на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій у вищому навчальному закладі. Особливий інтерес становлять праці і вітчизняних, і зарубіжних учених, присвячені змісту, розвитку та організаційним засадам дистанційного навчання (С. Авдошин, В. Домрачов, В. Зінченко, Т. Кошманова, К. Корсак, В. Кухаренко, Е. Полат, П. Таланчук, А. Хуторський, Дж. Андерсен, Ст. Віллер, Т. Едвард); використанню Інтернету в сучасному суспільстві, психолого-педагогічні аспекти і технології створення дистанційного курсу (В. Кухаренко, Т. Олійник, В. Рибалка). Необхідність виконання завдань оптимізації та інтенсифікації процесу підготовки фахівців стимулює науковий пошук шляхів розв'язання цієї проблеми. Цій проблемі присвячені праці В. Байденко, П. Гальперина, І. Зимової, В. Краєвського, Н. Кузьминої, І. Лернера, М. Скаткіна, Г. Щедровицького, Дж. Равена, Ю. Татура, А. Хуторського, В. Шадрікова підтверджують той факт, що для вільної орієнтації в інформаційному потоці людина повинна мати інформаційну компетентність як одну із складових професіоналізму.

Сьогодні нові інформаційні технології — невід'ємна частина нашого життя. Інформатизація навчального процесу передбачає створення, впровадження і розвиток комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів та технологій застосування сучасної обчислювальної і телекомунікаційної техніки [3, 117].

Мета статті — показати роль ресурсів мережі Інтернет як складової дистанційного навчання.

Необхідність дистанційного навчання є реалією сьогодення, що зумовлена наступними чинниками: дедалі більше робочих місць та професій вимагають постійного поглиблення знань, підвищення кваліфікації; люди дедалі частіше змінюють місце й вид роботи, через що їм доводиться опановувати нові професії, набувати нових навичок, одержувати вчений ступінь; завдяки техніко-економічному прогресові робочий час скорочується і вивільнюється час для інших видів діяльності, зокрема для здобуття подальшої освіти. Великий обсяг інформаційного матеріалу, який не потребує великих інтелектуальних зусиль, можна перенести на дистанційну

форму навчання. Таким чином, це зменшить навантаження на студента, створить умови для продуктивної, самостійної, творчої діяльності студента, а для викладача — можливість зменшити кількість практичних годин.

Основним завданням кредитно-модульної системи є забезпечення мобільності студентів у процесі навчання (що передбачає обмін студентами, знання іноземних мов), гнучкість у підготовці фахівців, враховуючи швидкозмінні вимоги національного та міжнародного ринків праці; конкурентоспроможності випускників та престижність української вищої освіти в світовому освітньому просторі. На даний час у зв'язку з вимогами соціального замовлення перед спеціалістами, як ніколи гостро, постає питання — уміння професійно-спрямованої комунікації із зарубіжними партнерами. Відповідно, мова стає важливим інструментом у розвитку міжнародних відносин, проведенні наукових досліджень, доступу до інформації та культурного обміну [4, 163].

Дидактичний процес складають спеціальні мультимедійні комп'ютерні навчальні програми, довідково-інформаційні посібники, тренажери, комп'ютерні підручники, Інтернет, електронна пошта. Маючи в своєму розпорядженні комп'ютер, можна інтенсифікувати процес навчання, зробити його більш наочним і динамічним, формувати уміння працювати з інформацією, готувати особистість "інформаційного суспільства", формувати дослідницькі уміння, розвивати комунікативні здібності. Це забезпечує швидке та якісне опанування навчального матеріалу, розвиває пізнавальні здібності студентів, сприяє активізації їх пізнавальної діяльності. Внаслідок цього інтенсивний обмін науково-технічною інформацією із зарубіжними країнами, міжнародна співпраця в різних галузях науки, освіти, культури, соціально-політичний та економічний розвиток нашого суспільства на сучасному етапі, з одного боку, та інтенсивна комп'ютеризація й інформатизація багатьох сфер діяльності людини — з іншого, вимагають від вищої школи підготовки фахівців практично всіх галузей знань, які б володіли іноземними мовами та інформаційними технологіями. Слід зазначити, що інформаційні ресурси мережі Інтернет та комп'ютерні програми, електронні підручники, мультимедійні за-

соби навчання суттєво впливають на зміст і методику викладання предмету [4,164].

Для викладача важливо знати місце знаходження джерела інформації, уміти вибрати з інформаційного потоку потрібний матеріал, проаналізувати і вміло подати його в доступній формі. Успішним інформаційним забезпеченням навчального процесу при дистанційному навчанні можливе за умови використання трьох основних технологій (ресурси з режимом доступу-365/24/7): електронної бібліотеки, як засобу вільного доступу до інформаційних ресурсів; інтегрованого інформаційно-освітнього середовища, як повномасштабної системи ведення навчальної діяльності з використанням ресурсів мережі Інтернет; порталу студентів та викладачів, як потужного засобу інтерактивного спілкування [2].

З-поміж багатьох порталів та Інтернет освітніх сайтів для студентів та викладачів мистецьких вищих навчальних закладах зазначимо, зокрема такі: <http://www.artnet.com/>; http://www.alibaba.com/premium/print_canvas; learnenglish.britishcouncil.org; <http://www.artpaintings.info>; <http://publ.ac.uk/link/a/artmuseums.htm>; www.teachingenglish.org.uk; <http://www.oldmasteryonline.com/e/ukmain/artists>; <http://www.artnowonline.com/>; <http://www.artnewsblog.com/art-blog/artists/index.htm>; <http://www.matem.vn.ua/culk.php>; <http://www.webmath.ru>; www.methmath.chat.ru. Ці сайти надають викладачеві можливість у швидкому ритмі підготувати заняття з будь-якої дисципліни.

Наголосимо, що сучасні засоби навчання мають суттєві переваги перед тими, які застосовувались раніше, оскільки рівень розвитку технологій запису і відтворення зображення та звуку, перехід на цифрові носії і програмно керовані засоби відтворення, забезпечують нині можливості динамічного управління процесом відтворення навчального матеріалу. Застосування сучасних технологій введення даних (тактильний екран, сенсорна дошка) дає змогу по новому реалізувати подання навчального матеріалу для студентів-мистецтвознавців, що забезпечує інтерактивність навчання. До засобів нового покоління, відносяться також, програмно-апаратні комплекси (Smart-board), які призначено для застосування в навчально-виховному процесі. Дошка, як екран,

дає можливість демонструвати відео, робити помітки, малювати, наносити на реальне зображення певні позначки, вносити зміни та зберігати їх у формі комп'ютерних файлів для подальшого редагування, друкувати на принтері, розсилати факсом або електронною поштою, можливість стирати об'єкти з екрану, копіювати та друкувати необхідний фрагмент; розміщувати матеріали в Інтернеті; відео-демонстрації презентацій створених студентами; роботу з текстом і зображеннями; перегляд Web-сайтів. Робота з дошкою дозволяє реалізувати принцип наочності, виховує естетичний смак. Smart-board — інструмент, за допомогою якого здійснюється аналіз інформації будь-якого формату, що відповідає вимогам сучасного освітнього процесу [2, 36]. Власне використання цих потужних електронних ресурсів та мережі Інтернет дає змогу значною мірою інтенсифікувати й урізноманітнити процес навчання. Портالي студентів та викладачів є засобом інтерактивного спілкування і спрямовані на виконання певних завдань: формування комунікативної компетенції студентів шляхом спілкування іноземною мовою; розвитком письмових навичок студентів шляхом написання повідомлень, листів, опрацювання інформації; забезпечення інформаційної діяльності як викладача, так і студента; доступом до сучасних оригінальних навчально-методичних матеріалів [6].

Зауважимо, що все більшої актуальності набуває підвищення ролі творчої взаємодії викладачів і студентів в організації самостійної роботи студентів в процесі дистанційного навчання із використанням інформаційних технологій навчання. Такий вид роботи вчить відповідальності, гнучкості мислення, уміння синтезувати інформацію, виділяти головне, визначати пріоритети, прагнути до високої самореалізації. Значну роль відіграє емоційний аспект навчання. Позитивні емоції стимулюють навчальну діяльність, підвищують рівень запам'ятовування навчальної інформації і сприяють розвитку ефекту її відтворення у спілкуванні [7, 510]. В умовах такого спілкування такий ефект підсилюється яскравими зоровими образами і неперервною навчальною діяльністю, до якої залучені всі студенти.

Підсумовуючи вище згадане відзначимо, що використання ресурсів мережі Інтернет та сучасних засобів навчання ново-

го покоління надає можливість викладачам наповнити новим креативним змістом та формою професійну освітню діяльність, активніше застосовувати проблемні, варіативні, інноваційні методи навчання, інтенсивно використовувати навчальні Web-сайти, портали Інтернет, програмно-апаратні комплекси. Ресурси нових інформаційних засобів підвищують пізнавальний інтерес студентів і мотивацію до подальшого навчання.

Отже, дистанційне навчання — цілісний процес, який органічно включає процес навчання, виховання і розвитку особистості та відповідає сучасним вимогам, не можна уявити без цілеспрямованої, систематичної самостійної роботи студентів з електронними базами даних. Дистанційне навчання активізує процес навчання, надаючи йому творчий характер. Беручи до уваги світовий досвід та зростаючі обсяги поширення нових інформаційно-комунікаційних технологій, наша наука повинна бути спрямована на модернізацію змісту і методів здобуття освіти таким чином, щоб забезпечити підготовку населення до життя і праці в умовах ринку, в постіндустріальному, інформаційному суспільстві. Інтернет вносить якісні зміни в ринок освітніх послуг, передусім завдяки розвиткові дистанційної навчання.

1. *Жулкєвська В.О.* Лінгвістичні аспекти формування фахової англійської комунікативної компетенції у студентів економічних спеціальностей. Наукові записки. Серія "Філологічна". — Острог: Вид. Національного університету "Острозька академія". — Вип. 9. — 2008. — С. 526-531. 2. *Лопінський В.В.* Засоби навчання нового покоління як складова навчального середовища. — Київ "Шкільний світ", 2008. — 40 с. 3. *Абрамович Г.В.* Суть іншомовної компетентності як мети та результату професійної технічної освіти // Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2005. — № 4. — С. 117-120. 4. *Жулкєвська В.О.* Формування іншомовної культури фахівця шляхом застосування ресурсів дистанційного навчання. Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія : Зб. наук. пр. — К.: Університет, 2007. — № 8. — С.160-166. 5. *Назаров А.И.* Информационные и коммуникационные технологии в системе открытого обучения физике в региональном вузе: автореф. дис. д-ра пед. наук. — СПб., 2005 — 34 с. 6. *Морковина Э.Ф.* Развитие информационной компетентности студента в образовательном процессе: дис. канд. пед. наук: 13.00.01. — Оренбург, 2005. — 212 с. 7. *Жулкєвська В.О.* Лінгвістична компетенція як складова частина іншомовної професійної комунікації майбутніх фахівців //

Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. — Вип. 5. — Луцьк, 2008. — С. 508-511.

Annotation

Vira Kyuanka, Tatyana Shapoval. Resources of Internet as a constituent of distance learning. The article investigates the questions of effective usage of the Internet resources in an educational process as the main part of distance learning. It becomes real to get education not only in the traditional form, but also distantly with the help of modern information computer technologies. The article highlights the problem of using various multimedia technologies in higher educational establishments as an innovative method of teaching discipline. The authors analyse the functional possibilities the use of the Internet resources in professional activity. The informative resources of the Internet, multimedia facilities of studies substantially influence on the content and methodology of teaching the discipline. An importance of portals and the Internet educational web-sites for students and teachers is emphasized. Smart-boards are also used in educational process. As a result, the article investigates possibilities of resources of the Internet as a constituent of distance learning.

Key words: the Internet, Web-sites, interactive board, distance learning.

Аннотация

Вера Киянка, Татьяна Шаповал. Ресурсы сети Интернет как составляющая дистанционного обучения. В статье рассматриваются вопросы эффективного использования Интернет ресурсов в учебном процессе как составляющей дистанционной обучения. С помощью современных информационных компьютерных технологий становится реальным получать образование не только в дневной традиционной форме учебы, но и дистанционно. Освещается проблема использования разнообразных мультимедийных технологий в высших учебных заведениях как инновационного метода при изучении дисциплины. Авторы анализируют функциональные возможности использования ресурсов Интернет в профессиональной деятельности. Информационные ресурсы сети Интернет, мультимедийные средства учебы существенно влияют на содержание и методику преподавания предмета. Отмечена важность порталов и Интернет образовательных сайтов для студентов и преподавателей. Применение программно-аппаратных комплексов (сенсорные доски) в учебном процессе. В целом статья исследует возможности ресурсов сети Интернет как составляющей дистанционной обучения.

Ключевые слова: Интернет, Web-сайты, интерактивная доска, дистанционное обучение.